

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 1940/10
02.06.2011. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Jelene Borovac i Mirjane Đerasimović, članova veća, u parnici tužioca R.R. iz N., čiji je punomoćnik S.S., advokat iz N, protiv tuženog Fonda za socijalno osiguranje vojnih osiguranika iz Beograda, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužioca, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Nišu Gž. 1869/09 od 09.06.2009. godine, na sednici održanoj 02.06.2011. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tužioca, izjavljena protiv presude Okružnog suda u Nišu Gž. 1869/09 od 09.06.2009. godine (u delu u kom je odbijen tužbeni zahtev tužioca).

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Nišu P. 5523/08 od 15.12.2008. godine, odbijen je tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se naloži tuženom da mu na ime naknade materijalne štete uzrokovane neosnovanim uskraćivanjem isplate delimičnog iznosa penzije za period 01.01.2000. do 31.12.2007. godine, isplati pojedinačne mesečne iznose, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom od dana dospelosti pa do isplate (bliže određene u izreci prvostepene presude) (stav 1). Obavezan je tužilac da plati tuženoj na ime troškova postupka dinara (stav 2).

Presudom Okružnog suda u Nišu Gž. 1869/09 od 09.06.2009. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i prvostepena presuda potvrđena u stavu prvom izreke, dok je ukinuta u pogledu odluke o troškovima postupka i u tom delu predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Rešenjem Opštinskog suda u Nišu P. 5523/08 od 29.06.2009. godine, odbijen je predlog tuženog za dosuđenje troškova postupka.

Protiv pravnosnažne presude donesene u drugom stepenu (u delu u kom je odbijen tužbeni zahtev tužioca), tužilac je blagovremeno izjavio Rev 1940/10

-2-

reviziju, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu na osnovu odredbe člana 399. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, br. 125/04), a u vezi člana 55. stav 2. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, br. 111/09) i našao da revizija nije osnovana.

U postupku pred nižestepenim sudovima nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju sud pazi po službenoj dužnosti. Nema ni bitne povrede iz tačke 12. navedenog člana, na koju se revizijom ukazuje, s obzirom da pobijana presuda nema nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, već sadrži jasne i logične razloge u pogledu bitnih činjenica, koji nisu u protivrečnosti sa činjeničnim stanjem.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužiocu je priznato pravo na starosnu penziju. Svoj tužbeni zahtev, tužilac je zasnovao na tvrdnji, da mu je u spornom periodu, od 01.01.1998. godine do 31.12.2007. godine, od strane tužene nezakonito isplaćivan manji iznos penzije od onog na koji bi imao pravo primenom odredbe člana 75. Zakona o Vojsci Jugoslavije.

Veštačenjem od strane veštaka finansijske struke, utvrđena je visina tražene razlike penzije za sporni period (u ukupnom iznosu od dinara).

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi su pravilno primenili

materijalno pravo, kada su odbili tužbeni zahtev tužioca.

Tužilac je vojni osiguranik, kome je priznato pravo na starosnu penziju. Penzije, određene po Zakonu o Vojsci Jugoslavije, na osnovu člana 261. tog Zakona, usklađuju se sa penzijama određenim u prethodnoj godini (stav 1. ovog člana), na taj način što se kao penzijski osnov za ranije ostvarene penzije uzimala plata koja pripada uz odgovarajući čin, od koga su određene penzije ostvarene u prethodnoj godini (stav 2. istog člana). Propis za usklađivanje penzija na osnovu ovog člana donosi Savezni ministar za odbranu (stav 5. član 261. Zakona).

Plate profesionalnog vojnika, koje služe kao penzijski osnov, utvrđuju se na osnovu naredbe, odnosno rešenja o postavljenju na formacijsko odnosno radno mesto, kao i podataka o oceni rezultata rada (član 53. stav 1. Uredbe o platama i drugim novčanim primanjima profesionalnih vojnika i civilnih lica u Vojsci Jugoslavije „Službeni list SRJ“, br.35/94...54/02). Odluku o visini plate donosi starešina na osnovu člana 152. Zakona o Vojsci Jugoslavije, s tim što odluku o vrednosti boda, odnosno koeficijent za

Rev 1940/10

-3-

obračunavanje plate i drugih novčanih primanja, donosi Savezni ministar odbrane u okviru ukupnog određenog iznosa sredstava za plate profesionalnih vojnika i civilnih lica u Vojsci Jugoslavije, koje određuje Savezna vlada, u smislu člana 75. i 137. Zakona o Vojsci Jugoslavije.

Tužiocu se penzija isplaćuje u skladu sa rešenjem kojim mu je priznato pravo na starosnu penziju u visini utvrđenoj ovim rešenjem. Ovo rešenje ima karakter upravnog akta, jer se njime utvrđuje pravo na penziju i obim tog prava (visina penzije). Zakonitost upravnog akta, što između ostalog podrazumeva i pravilnost obračuna visine penzije, odnosno kontrolu pravilne primene odredaba pozitivnih propisa (na kojima tužilac u ovom sporu zasniva svoj zahtev), ocenjuje se u upravnom postupku pred nadležnim organima u upravnom sporu.

Dakle, proizilazi da samo konačno i pravnosnažno rešenje nadležnog organa o priznavanju prava na penziju i njenoj visini, predstavlja osnov za isplatu od države, odnosno da odredba člana 75. Zakona o Vojsci Jugoslavije ne predstavlja neposredni izvor prava za isplatu penzije.

Zakonitost odluke nadležnog organa o visini penzije, pa ni pravilnost njenog obračuna, ne može se ocenjivati u parničnom postupku, ni po tužbi za eventualnu razliku u penziji, u situaciji kada je isplata izvršena u potpunosti prema pravnosnažnom i konačnom rešenju, kao što je to u konkretnom slučaju. Stoga su neosnovani i paušalni revizijski navodi o pogrešnoj primeni materijalnog prava. Obzirom da pravo na penziju ima svoj neposredni izvor u rešenju nadležnog organa tuženog, a da je prema utvrđenom činjeničnom stanju, penzija tužiocu redovno isplaćivana u visini utvrđenoj odlukom nadležnog organa; to po oceni ovog suda, zahtev tužioca za isplatu penzije u većem iznosu od onog koji je utvrđen odlukom Fonda, nije osnovan, jer isplata u skladu sa pravnosnažnim pojedinačnim aktom ne predstavlja nepravilan i nezakonit rad državnog organa. Odgovornost tužene bi postojala samo u situaciji kada bi njen nadležni organ, bez zakonskog razloga, uskratio isplatu u celini ili delimično, ili vršio selekciju prilikom ispunjenja obaveza po rešenjima nadležnog organa ili na drugi način nepravilno ili nezakonito postupao u izvršenju pojedinačnih rešenja u smislu člana 172. Zakona o obligacionim odnosima.

Iz navedenih razloga, ovaj sud je doneo odluku kao u izreci presude, na osnovu odredbe člana 405. stav 1. ZPP.

Predsednik veća - sudija

Snežana Andrejević